

УДК 338.012

Павлішина Н.М.¹, Пацелій Д.С.²

¹канд.економ.наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

²асп. КПУ

ФІНАНСОВА ЛОГІСТИКА: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Ефективна логістика є одним із дієвих напрямів підвищення конкурентоспроможності підприємства. Зважаючи на це, сьогодні вона має значну кількість розгалужень: закупівельна, транспортна, складська, розподільча тощо. Виділяють основні та додаткові види логістики. Якщо основним приділено досить багато уваги як з боку науковців так і з боку практиків, то додаткові продовжують залишатись поза увагою. Серед них виділяють інформаційну та фінансову логістику – види які обслуговують інформаційні та фінансові потоки відповідно.

Науковці зазначають, що вести мову про фінансову логістику ще зарано, бо відсутня її теоретико-методична платформа [3]. Тобто, інструментарій для практичного використання фінансової логістики знаходиться у стадії формування. Однак робота логістичної системи передбачає наявність фінан-

сового забезпечення яке відображається у фінансових потоках, що супроводжують матеріальні потоки.

Принциповою відмінністю логістичного підходу в управлінні матеріальними потоками від традиційного полягає у виділенні єдиної функції управління раніш розрізненими матеріальними потоками; технічній, технологічній, економічній та методологічній інтеграції ланок матеріалопровідного ланцюга у єдину систему, яка забезпечує ефективне управління наскрізними матеріальними потоками [2].

Зазвичай фінансовий потік вважається базовим поняттям фінансового менеджменту і являє собою потік витрат та прибутків підприємства протягом періоду. Фінансовий потік можна порівняти із «фінансовим кровообігом» підприємства, який обслуговує всі основні аспекти його функціонування [5]. Логістичні фінансові потоки «створюються і використовуються для забезпечення ефективного пересування матеріальних потоків у межах логістичної системи чи логістичного ланцюга» [3].

Фінансова логістика оперує грошовими категоріями, коштами, які супроводжують матеріальних потік. Таким чином фінансовий потік є об'єктом фінансової логістики, а його організація та оптимізація становлять предмет фінансової логістики.

Фінансова логістика розглядає фінансовий потік у тій його частині яка виникає при відшкодуванні логістичних витрат, при залученні коштів для фінансування сфери обігу готової продукції всіх учасників логістичного ланцюга.

Основними характеристика фінансового потоку є:

- обсяг;
- вартість (вартість потоку та витрати на управління ним);
- час (період доступності для споживача);
- спрямованість (від підприємства виступає ініціатором чи споживачем фінансового потоку) [3].

Мета фінансової логістики полягає у повному та своєчасному забезпеченні логістичних процесів фінансуванням у необхідному обсязі та у конкретний час.

Стратегія фінансової логістики – довготривалий курс фінансової політики. Стратегія розрахована на перспективу і передбачає вирішення завдань усіх учасників логістичного процесу [4]. Саме в рамках конкретної стратегії вибудовуються відносини із усіма учасниками логістичного ланцюга та вирішуються тактичні завдання. У стратегічному плані фінансова логістика орієнтується на результати прогнозування.

Серед принципів фінансової логістики виділено:

- забезпечення ефективності фінансового потоку;
- гнучкість та адаптивність;

- економічна доцільність;
- саморегулювання спрямоване на мінімізацію витрат [1; 4].

Реалізація фінансової логістики на базі зазначених принципів дозволяє забезпечити синергійний ефект, який появляється у двох видах:

- структурний синергізм – оптимізація фінансового потоку між учасниками логістичного ланцюга;
- управлінський синергізм – оптимізація структури управління на основі централізації функцій та процесів, спрямована на посилення якості управління фінансовими потоками [1; 4-5].

Ключовим драйвером якісного розвитку логістичного ринку є інвестиції у логістичне забезпечення (технологічні інновації, обладнання, GPS, програмне забезпечення тощо). Вартість інвестицій, період їх окупності – це ключові аспекти фінансової логістики. Тож детальний аналіз фінансових потоків, їх класифікація, визначення основних параметрів дасть можливість побудувати грамотну систему управління ними. Таким чином становлення теоретико-методичної бази фінансової логістики є важливим аспектом у практичній діяльності. Визначення внеску логістики у посилення ринкових позицій підприємства можливе тільки за умови адекватного обліку та грамотного управління фінансовими потоками у логістичному ланцюгу. Саме це зумовлює актуальність подальших досліджень фінансової логістики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бондаренко О.С. Методологічні засади фінансової логістики. – URL : https://knutd.edu.ua/publications/pdf/Ukrainian_editions/ztatja_bondarenko_3.Pdf (дата звернення: 01.05.2023).
2. Костюк Г. В., Гурич Ю.А., Вейнберегер В.В. . Теоретико-методологічні засади формування логістичної системи. Ефективна економіка. 2012. № 9. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5318> (дата звернення: 30.04.2023).
3. Сумець О. М. Фінансові потоки в логістичних системах. URL : https://dspace.nuph.edu.ua/bitstream/123456789/19307/1/1_%20%D0%A1%D1%83%D0%BC%D0%B5%D1%86%20%D0%90._%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D1%96%20%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%BA%D0%B8%20%D0%B2%20%D0%9B%D0%A1.pdf (дата звернення: 05.05.2023).
4. Чухлата Ж. Г. Механізми фінансового забезпечення логістики національної гвардії України. Ефективна економіка. 2022. № 2. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10041> (дата звернення: 08.05.2023).
5. Dikiy A., Butenko N., Valiavska N. Naumenko M., Saiensus M., Nikitiuk V. Formation of System of Logistic Service of the Enterprise in the Conditions of

Market Relations International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE) 2020. Volume-8. – URL: <https://www.ijrte.org/wp-content/uploads/papers/v8i5/E4816018520.pdf> (дата звернення: 06.05.2023).